

Населення. Культура та побут народів Європи.

План

1. Етноси і нації.
2. Найпоширеніші мовні сім'ї.
3. Однонаціональні та багатонаціональні країни.

Етнос — стійка спільнота людей, що історично склалася на певній території. У ній люди мають власну мову, культуру, усвідомлюють свою єдність і відмінності від інших етносів. У ході розвитку етносу формуються характерні ознаки матеріальної та духовної культури, етнічна самосвідомість. Основною формою етносу є *нація (народ)*.

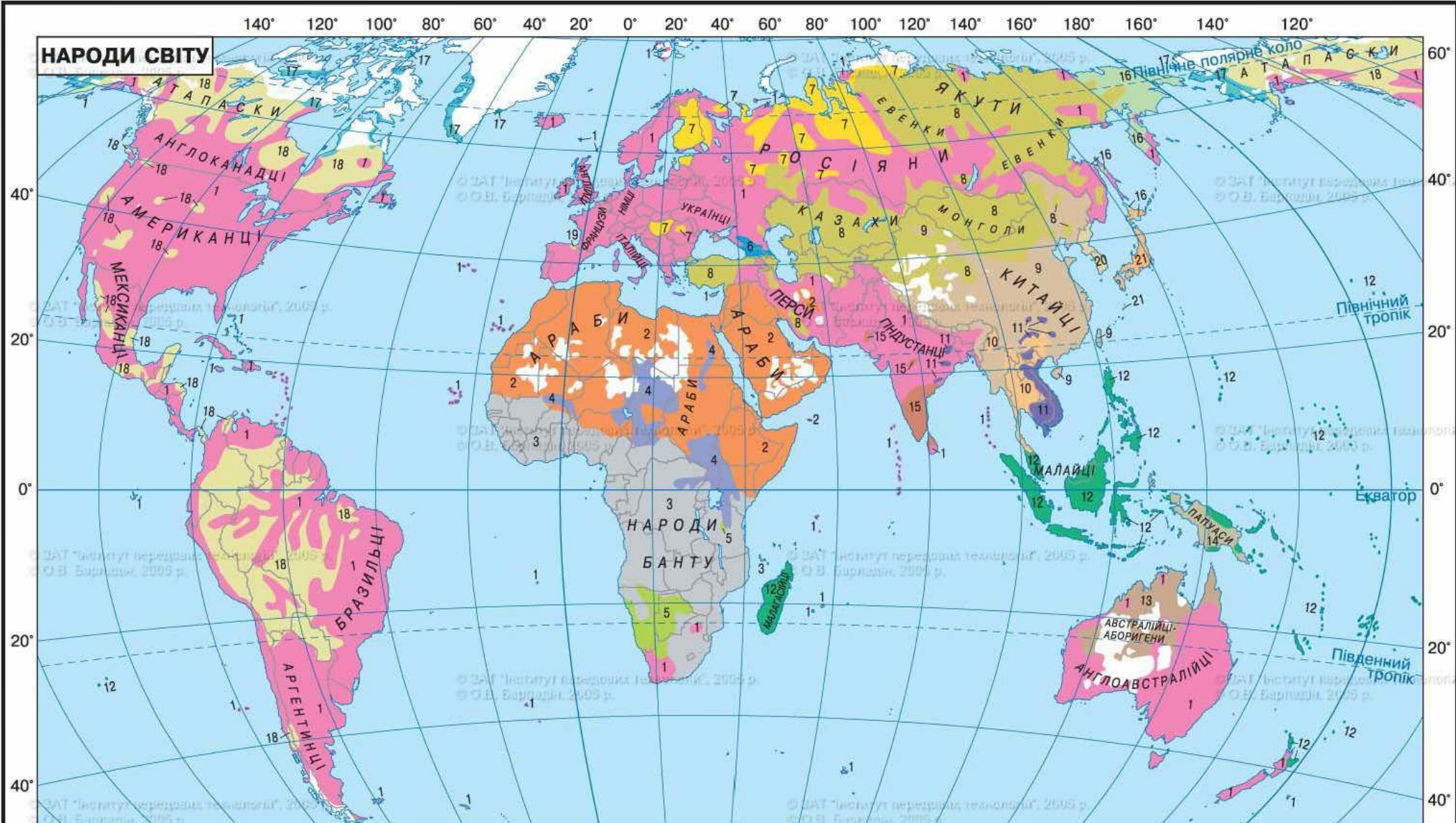
Нація (від лат. *nation* — народ) — це населення певної території, яке має спільні звичаї, походження, історію розвитку, мову.

Культуру, побут, походження та розселення народів вивчає наука *етнографія*.

Більшість вчених вважає, що у сучасному світі існує від 3 до 5 тис. малих і великих народів. За статистичними даними, 321 народ налічує у своєму складі понад 1 млн. осіб, 7 народів — більше ніж 100 млн. (китайці (ханьці) — 1190 млн, хіндустанці — 265, бенгальці — 225, американці — 205, бразилійці — 175, росіяни — 150, японці — 123).

МОВНІ СІМ'Ї

1	Індоевропейська	6	Кавказька	11	Австроазійська	16	Палеоазійські народи	21	Японці
2	Семіто-хамітська	7	Уральська	12	Австронезійська	17	Ескімосько-алеутська		
3	Нігеро-кордофанська	8	Алтайська	13	Австралійці-аборигени	18	Індіанські народи		
4	Ніло-сахарська	9	Сіно-тибетська	14	Папуаси	19	Баски		
5	Койсанська	10	Паратайська	15	Дравідійська	20	Корейці		
									□ Незаселені території

Мова

Головною ознакою народу є спільність мови. У сучасному світі нараховується близько 5 тис. різних мов.

Детально встановити кількість мов дуже важко, бо деякі області земної кулі недостатньо вивчені в лінгвістичному плані. 3/4 всіх мов не мають писемності.

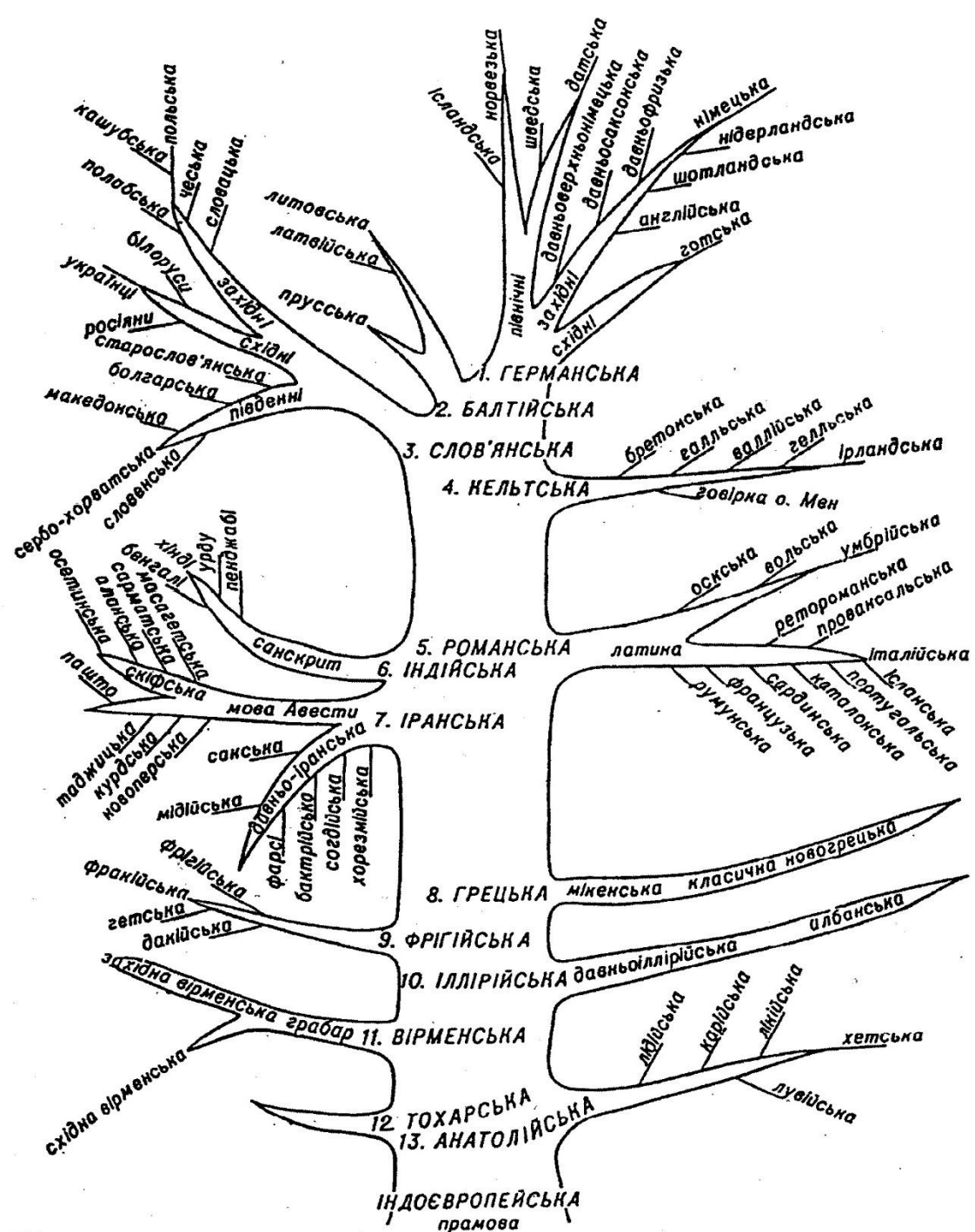
Найбільше мов реєструється там, де етнічний розвиток відбувається на рівні племен або народностей. «Світовим рекордсменом» за чисельністю мов є острів Нова Гвінея, де нараховується понад 1 тис. мов.

За ступенем спорідненості мови об'єднують у мовні сім'ї і мовні групи.

Найбільша з мовних сімей —
індоєвропейська, нею розмовляють
понад 150 народів (45 % населення світу, в
Європі — 94,5 %).

Китайсько-тибетська мовна сім'я —
друга за чисельністю (22,6 % населення
світу).

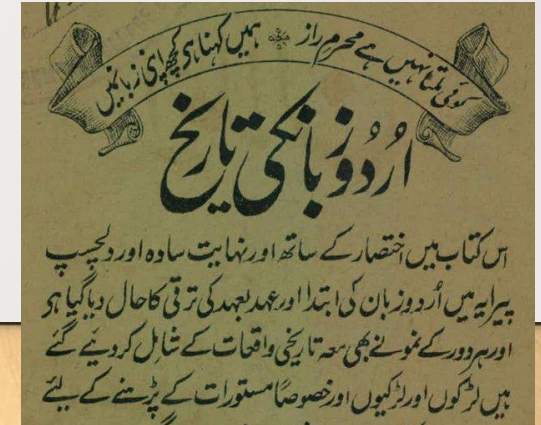

До найбільш поширених мов світу належать: китайська (кількість осіб, що розмовляє цією мовою, на початку XXI ст. становила 1,3 млрд осіб), англійська (450 млн осіб), хінді і урду (350), іспанська (300), російська (240), бенгальська, індонезійська, арабська (по 180), португальська (170), японська (123), німецька та французька (по 100). Цими умовами розмовляє майже 70 % населення світу.

日本語

मैं तुम्हे प्यार करता हूँ।

Порівняння окремих слів у вимові українською, білоруською, польською, словацькою, чеською та російською мовами

Українська	Білоруська	Польська	Словацька	Чеська	Російська
червоний	чырвоны	czerwony	červený	červený	красный
праця	праца	praca	práce	práce	работа
гай	гай	gaj	háj	háj	роща
цибуля	цыбуля	cebula	cibule	ctbule	лук
коник	конік	konik polny	konik	konik	кузнечик

Всі вони належать до індо-європейської мовної сім'ї, слов'янської групи мов.

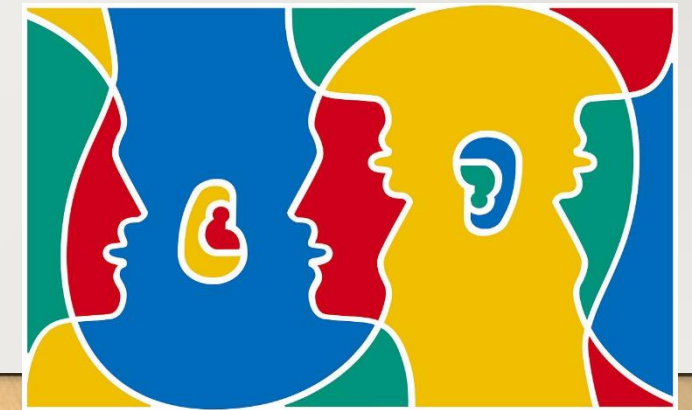
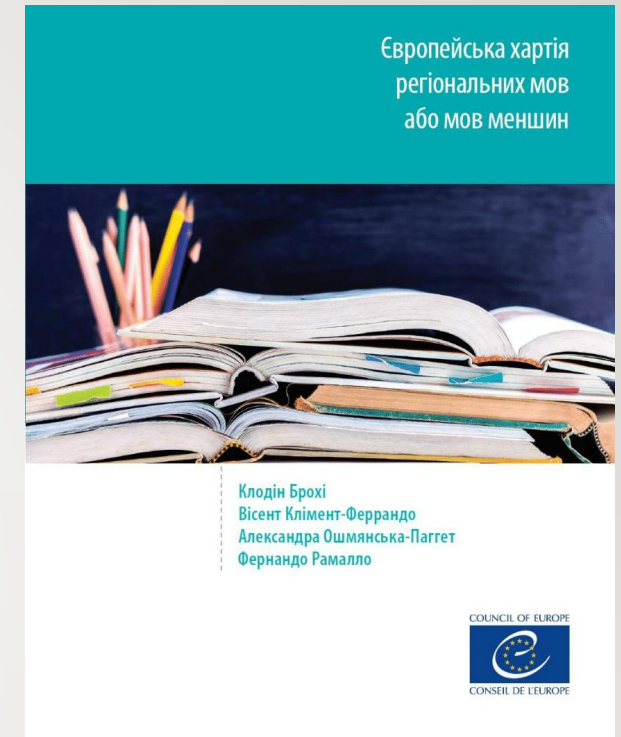
За даними ЮНЕСКО (спеціалізована установа ООН, яка опікується питаннями освіти, науки і культури), більше половини мов, якими нині користуються у світі, може зникнути вже до кінця ХХІ ст.

Мови, яким загрожує зникнення, потребують спеціального правового захисту.

Саме з такою метою була прийнята Європейська хартія регіональних мов, або мов меншин.

Цей документ ратифікований (ратифікація — процес, згідно з яким надається згода уповноваженим органом законодавчої влади на обов'язковість міжнародного документа, який з моменту затвердження набирає юридичної сили та становить частину національного законодавства) Україною у травні 2003 року.

У нашій державі положення документу застосовують до мов таких національних меншин: білоруської, болгарської, гагаузької, грецької, єврейської, кримськотатарської, молдавської, німецької, польської, російської, румунської, словацької й угорської.

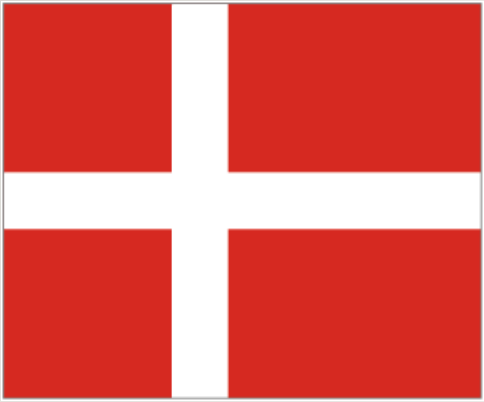

Національний склад країни

За національним складом населення у світі виділяють три групи країн: однонаціональні, двонаціональні та багатонаціональні.

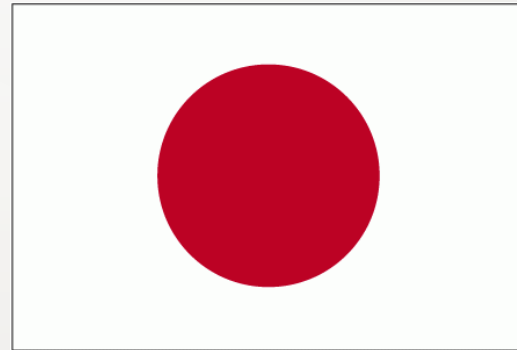
Одно національними вважають країни, в яких понад 90 % населення складають представники однієї нації (Данія, Швеція, Португалія, Італія, Ірландія, Греція, Південна Корея, Японія, Ємен, Бангладеш, Саудівська Аравія та ін.).

Данія

Португалія

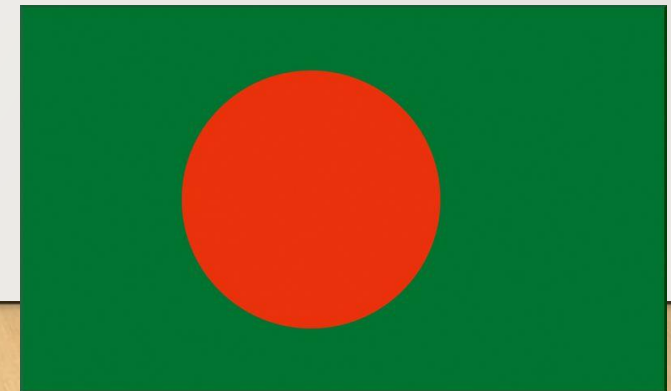
Японія

Швеція

Південна Корея

Бангладеш

Класичним прикладом двонаціональної країни є
Бельгія.

На її території живе дві нації з власними мовами —
фламандці (складають 58 % населення країни) і валлони
(31 %), тому її можна назвати двонаціональною
країною.

Найбільш багатонаціональною державою світу є Індія.

Тут кожен штат має свою націю і мову, і не одну. Тут, крім хінді, також активно використовується англійська мова, 17 мов внесено до Конституції як основні (за кількістю населення, що їх використовує як рідні): бенгалі, телугу, маратхі, тамільська, урду, гуджараті тощо.

У країні проживають понад 500 народів та племен, які розмовляють майже 200 мовами і діалектами.

Україну відносять до багатонаціональних держав з переважанням однієї нації – українців (73%). Також на території нашої держави проживають представники 134 національностей і етносів: росіяни, білоруси, молдовани, гагаузи, євреї, поляки, кримські татари, румуни, угорці, болгари та ін.

Гагаузи

Кримські татари